

Dit is een mager resultaat, doch men troost zich met de gedachte, dat men in Bazel een 60 jaren geleden ook zoo gehandeld heeft en daardoor in het bezit kwam van eenige theologen die gescht waren, om een theologische leerstoel te bezetten en die zich het Evangelie van Christus niet schaamden.

Het wordt in Duitschland al een belangrijke schrede voorwaarts genomen, namelijk in de kringen van menschen, die het goede voor kerk en vaderland zoeken, dat het consistorium van de Rijnprovincie geweigerd heeft, het programma van de "Ferienkursus" in het kerkelijk ambtblad te publiceren. Dit is zeker voor de Bonner hoogleraren in de godgeleerdheid een bittere pil geweest. De liberalistische pers heeft van die weigering haast geen melding gemaakt, maar er blijkt toch duidelijk uit, dat de mannen die de kerk besturen, niet homogen zijn met de mannen, die de theologische leerstoelen bezet houden. Zoo ver is het nu gekomen, dat een consistorium niet meer in staat is de uitdrukkelijk voor zijn predikanten bestemde voordrachten van de theologen der landuniversiteit aan te bevelen, maar door deze te ignoreeren, zijn geweten moet vrij maken. De ontgolving in het vorige jaar was te groot. Men had van de vacante cursussen verwacht, dat zij de belangen van de predikanten en van de landskerk zou bevorderen, doch in plaats daarvan is de grootste verwarren en onrust voor het kerkelijke leven gewoont, geheel afgezien van de geringe wetenschappelijke betekenis van gene referaten. Wij verstaan het, dat het consistorium zich dinnal met meefterug-trek, ofschoon de namen van Meinhof en Grol op het programma niet voorkomen. Zooval moet uit dit nieuwe feit afgeleid worden, dat de verhouding tusschen theologie en kerk zeer krank geworden is. Het is hoog tijd, dat de vertegenwoordigers der moderne wetenschap eindelijk tot het inzicht komen, dat zij geen "staatsambtenaren" zijn, welke geen plichten voor het volk en voor de volkskerk hebben te vervullen, maar alleen voor "de vrije wetenschap" hebben te leven. Hare roeping is veelmeer voor haar deel aan den bouw der kerk mede te werken, niet haren opbouw te verhinderen en geen verwarren binnen hare muren te stichten. Het onzinnig drijven der theologische wetenschappen moet een einde nemen, zullen niet de theologische faculteiten groote schade lijden. Of zouden zij kunnen bloeien wanneer zij, die het kerkbestuur in handen hebben, een afkeerige houding tegenover haar aannemen zelfs voor haar waarheden? Aldus laat, zich de *Allgemeine Zeitschrift für Kirchliche Wissenschaft* hooren, een orgaan dat het gevoelen van de positieve Lutherischen in den regel goed vertolkt.

WISCKEL.

Door Kinderen.

DE WAGENMAKER.

III.

Bij den dokter.

't Is noodig dat we intusschen den lezer zeggen, wie de dokter was en van wie hij bezoek ontving.

De man die den naam van "den dokter" droeg was iemand in heel den omtrek welbekend. Dat wij zeggen, men wist waar hij woonde, dat hij voor dokter doorging en ook steeds bereid was — doch niet voor niemant — menschen en beesten van hun kwalen en gebreken zoo mogelijk te genezen. Ook verkocht hij allerlei geneesmiddelen, zelden om het haat te doen groeien, behoudmiddelen tegen de koude en weer andere tegen de ziekte en ik weet niet wat al meer. Verder vertelde men dat hij waarzeggen en zelfs tooveren kon en dat hem dit veel geld opbracht. Ook werd verhaald, dat hij een zoon was van zeer rijke ouders, dat hij had gestudeerd en veel geleerd en nog vele andere dingen. Wat van dit alles waar was, durf ik niet zeggen. Zeker is, dat de dokter, of wat hij dan was, veel toelooft had van zieke menschen en dieren, (de laatste kwamen onder geleide), soms veel geld verdiende en ook dat hij vaak bezoek kreeg van menschen, die bijkbaar niet graag zieken werden. Wat de dokter met het geld deed dat hij zoo verkreeg wist niemant. Aan moede kleeren gaf hij 't niet uit; ook niet voor vrouw en kinderen, wijl hij die niet had. En zijn huis geleek veel op een grooten bouwval waarin hij woonde met slechts een knecht tot zijn hulp, welke man ook den tuin verzorgde. Snu en listig was de dokter zeker en denklijk ook tamelijk rijk. Echter bezat hij groote begeerte naar nog meer, en als hij iets verdiende of wonnen kon liet hij het nooit.

Dit laatste wisten ook zijn bezoekers en had hen tot hem gedreven. De een van hen, de man die in den wagen had gezeten, was werkelijk een generaal, en wel de Spaansche veldoverste Vives, in dienst van Zijn Keizerlijke Majesteit Karel V. Deze hooftman lag met een aantal troepen in het Wurtembergische, in Zuid-Duitschland.

Nu hebben we reeds gehoord, hoe keizer Karel allesbehalve tevreden was over het voorstel van de vrije rijkstad Konstanz, die voor zich vrijheid wenschte om binnen haar muren de leer des Evangelies te laten prediken, ongehinderd. Op den Rijkdag had men eigenlijks niets zekers besloten, en zoo was de zaak dan voorloopig gebleven zooals zij was. Maar mochten, zooals we zagen, de Constansers daar vrede mee hebben, niet althoo hun tegenstanders, en vooral niet de keizer. Had hij ook op den Rijkdag niet veel gezegd, des te meer had Karel gedacht, om zich voortgenomen den Constansers hun stontheid, zooals hij 't beschouwde, betaald te zetten. Karel achtte de "ketterij" een gevaar voor zijn land en de bisschoppen en andere geestelijke heeren brachten hem aan 't verstand, dat het zijn plicht was in die kettersche stad orde op de zaken te stellen. Hij, als keizer, moest waken voor het ware geloof, twiek natuurlijk geen ander was dan dat der Roomsche kerk. En Karel gaf aan dien raad te gretiger gehoor, dat zijn belang dit meebrengt. De Constansers zouden het voortaan niet meer wagen iets voor te stellen dat hem, den machtigen keizer, die over zoveel landen en rijken heerschte, mishagde.

De beste weg om tot zijn doel te geraken was, zoo meende Karel, de stad door zijn troepen te laten bezetten. Dan kon hij de burgers dwingen. We weten hoe later Karel's zoon Philip in de Nederlanden evenzoo deed. Nu lag, als ik zei, generaal Vives met zijn troepen in Wurtemberg, en Karel, die hem kende als een wakker en betrouwbaar man, liet den veldheer bij zich komen en gaf hem last zich van Konstanz meester te maken. Dit moest echter zoo stil mogelijk voorbereid en uitgevoerd worden. Want lekte de aanleg uit of trok men openlijk tegen de stad op, dan zouden de Constansers hulp kunnen krijgen, zich verdedigen en kon alles misloopen. Viel men hen onverhoeds op 't lijf, dan was er

alle kans de stad te bemachtigen eer iemand er op verdacht was. En dan kon de keizer zijn zin doorzetten en wie er wat tegen had kon toch niets uitvoeren. Aan den generaal werd een groote belooning toegezegd als hij den aanval behoorlijk en gelukkig volbracht.

AAN VRAGERS.

Op de vraag, waarom het getal elf soms het "malle nummer" wordt genoemd, weten we geen beter antwoord dan dit:

Een elf is een fabelachtig wezen, en van de familie der kaboutermannen en aardmannen, waaraan onze heidensche voorouders, de Germanen, geloofden. De elf was een vrolijk dansend schepsel, dat zich vrij dol en dwaas kon aanstellen. Op die elf wordt gedoeld, en niet op 't getal, als men spreekt van het malle, dat is het dwaze, gekke nummer.

Mocht iemand een betere verklaring weten, dan hoop ik dat hij die geven zal, niet zoozeer wat de elfen of geesten betreft, maar de uitdrukking bovengenoemd. Zeker is, dat "elf" al zeer vroeg de betekenis had van dwaas of zot. Zoo bestaat er een oud versje, een gesprek tusschen den leerling Aernout en zijn meester. Daarin komt o. a. dit voor:

Meester: »Aernout, speelt mij elfe!"

Aernout: »Gewisselc, ghy syt het selve."

Hieruit blijkt tevens, dat er vóór eeuwen al sommige even lompje, onbeschofte kinderen waren als nu.

Op een tweede vraag, of men in ons land ook wilde katten vindt, moet ik antwoorden: 1. dat alle katten, ook de Nederlandsche, wel eens wat wild kunnen zijn; 2. dat zoover ik weet, de eigenlijke "wilde kat" hier niet huist, wel in Duitschland nog; 3. dat men hier wel in boschrijke streken, in 't wild levende katten aantreft, maar die stammen denklijk van tamme af en zijn dus eigenlijk verwilderd.

CORRESPONDENTIE.

J. F. L. te A. We kunnen nu spoedig 't antwoord geven, doch verzoeken nogmaals u en anderen lezers er op te letten, dat als de vrager zijn naam niet noemt, er ook geen antwoord op zijn vraag kan worden gegeven.

HOOGENBIRK.

Een woord van wijlen
Ds. J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL,
Predikant te Reilum.

Aan alle betrekkingen of belangstellende vrienden en vriendinnen in Christus, die in meerdere of mindere mate het beginsel der waarheid naar de belijdenis zijn toegedaan.

U, mijne familie, roep ik bij dezen toe: Beproeft uzelven, of gij tot de familie van Jezus behoort. Zoo wie mijn wil doet, die is mijn moeder of broeder of zuster.

Zoeken wij vooral die geestelijke betrekking op den Heere Jezus, waardoor het sterven verlonnen wordt tot overwinning en wij leeren leven in eeuwigheid. Het ga u wel. De Heere zegene u op al uwe wegen.

Vooris heb ik een kort woord voor mijne vele vrienden en vriendinnen in de Gereformeerde kerken.

Ik gevoel mij zeer aan u verbonden. Gedraagt u waardiglijk de roeping, waarmede gij geroepen zijt als kinderen des Lichts, als discipelen van den Heere Jezus, als naandragers des Heeren, als van den Heere geroepen, om weder te keeren tot de paden des rechts en der waarheid.

Dat het u niet genoeg zij Gereformeerd te heeten, maar dat het u behoefte zij jaarlijk Gereformeerd te zijn.

Dat het u niet genoeg zij te roemen in den welstand van een uitwendigen kerkstaat, maar steeds te bedenken, dat des Heeren huis een geestelijk huis is, en dat tot den welstand van dat geestelijk huis behoort niet alleen, dat de waarheid zuiver gepredikt wordt, maar ook, dat men met den Apostel zeggen kan: Ik heb geloofd, daarom ook heb ik gesproken! als voorts wat wij aangetekend vinden in 1 Joh. 1:1.

Al zijn wij nu geen Apostelen, blijft het toch steeds waar, dat het Evangelie een kracht Gods is tot zaligheid een legeljk, die geloof.

Predikers, die zell de waarheid niet kennen voor hun eigen hart, zijn een allerbedroefdst verschijnsel in de gemeente des Heeren.

Zijn gelijk aan doode muzikanten, waartoe men allerlei tonen kan halen ten goede en ten kwade.

Tot den welstand van de gemeente des Heeren behoort allereerst, dat hare gezanten zijn dienaars van den Heere Jezus Christus, die door Zijne genade zijn verlost en gezaligd en Hem van ganser harte liefhebben en dienen. Dan is zoo noodig, dat in de gemeente des Heeren een gelijkvormigheid besta aan het bebaan des Heeren: dat Christus in haar een gestalte hebbe; dat Hij door het geloof in hare harten wone en zij in de liefde geworteld en gegrond zij. Als wij met een mensch ontmoeten, beooven wij niet lang te gissen en te raden of het een mensch is. Wij weten dit dadelijk, omdat hij er op gelijkt. Zoo ook, als wij waarlijk tot de gemeente des Heeren behooren en wij in gezond geestelijken toestand verkeeren, dan blijkt het al heel spoedig, dat wij waarlijk tot de gemeente des Heeren behooren en wel eenvoudig, omdat wij op haar gelijken.

Daar toe behooven wij geen vroom schijnje aan te nemen. Zulk een schijnje geeft niets. Wij gelijken op haar door de kracht van inwendige hartsvernieuwing genade in Christus, gelijk wij lezen: »Die in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden."

De waarlijk wedergeborene wordt vernieuwd in al zijn handel en wandel. Aan hem kan men in alles en in alle opzichten merken, dat hij een discipel van Jezus is, althans voor een goed kenner en een nauwkeurig opmerker in zake de dingen van Gods Koninkrijk.

Vervolgens hebben wij de gemeente er zeer op te wijzen, om weder te keeren tot de eenvoudigheid des geloofs.

Er is zoveel opgesmuktheid, onwezenlijkheid en formalisme in zake de dingen van Gods Koninkrijk, dat in zoo tegen het Woord des Heeren in 's bevordert zozeer den onvrede des gemoeds en de krachteloosheid des nieuwen levens.

Men is vaak meer vol van stelsels dan van het leven, zooals het in God door Christus is. Vraagt men, mag men de zaken zoo eenvoudig oppemen, dan is het antwoord: Zeker, waar de Heere zelf ons dien weg zoo eenvoudig heeft gemaakt en voorgesteld, dan mag men wel zeggen: Wee dengene, die den weg ten hemel anders voorstelt dan de Heere gemaakt heeft. Maar een legeljk moet weten, dat er een zeer moeilijke zaak verbonden is aan het discipelschap van een Christen. En dit is, naar Christus

heeft gezegd, dat wie niet verlaat al wat hij heeft, zijn discipel niet zijn kan. Voorts, dat zoo iemand het Koninkrijk Gods niet ontvangt als een kindeke, hij hetzelfde niet kan ingaan en dat, wie iemand of iets liever heeft noema Hem, Zijns niet waardig is.

Alzoo komt het op het wezen van de zaak aan. Het zalig worden is gemakkelijk, maar alleen voor hem, die alles om Christus' wil verlaat en in den Heere al zijn heil en zaligheid vindt.

Ten slotte nog een woord tot de Gereformeerden. Wilt niet laag zien op hen, die niet tot de Gereformeerde kerk behooren noch roomt, dat gij er wel toe behoort, alsof zulke op zichzelf gekeerd ware.

Het zal er in moed of doof op aankomen, dat wij jaarlijk wedergeboren zijn; dat wij Jezus toebehooren; dat wij geloovigen in Christus zijn; kinderen Gods en erfgenamen van het eeuwige leven.

Rusten wij toch niet, eer wij het onwankelaar kenmerk van het geloof in Christus en van het kindschap Gods in ons hebben, n. l.: het getuigenis des Heiligen Geestes in ons, opdat wij met zekeren tred onze weg naar de eeuwigheid vervolgen en wij de eeuwigheid met blijdschap mogen ingaan, om alsdan ten volle en voor eeuwig die vruchten volop te genieten, datgene, wat ons hier op aarde in het land der vreemdelingschap reeds in zoo menig oogenblik verwikt heeft.

J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Geachte Redacteur!

Bij dezen ben ik zoo vrij, door middel van uw blad den Redacteur van de *Heiden* mede een verdere uitwijding te verzoeken; eene uitwijding, naar aanleiding van hetgeen door hem in het April-nummer ons ter lezing werd gegeven.

De kerken zowel als de betrokken personen hebben hier recht op.

Ziehier wat er, in verband met zijne mededeeling over het Heilsgeest, letterlijk gedrukt staat: — »een dat het uit hun publicatie zoo schijnt, alsof de B. B. Scheurer en Zuidema hen als medearbeiders op ons arbeidsveld welkom heetten, geelt te denken."

Hierdoor wordt niets meer en niets minder omt den zending-arts bij de kerken, die hem uitonden, van ketterij verdacht gemaakt en als een verrader van de Gereformeerde Zending voorgesteld, als zou hij, onder het vaandel van Gereformeerdeheid, deze Belijdenis hier op Java ondermijnen. Vooral door dat dubbelzinnige en onwaardige — »geelt te denken!" — zoekt hij het zaad van wantrouwen in de harten van hen, die deze Belijdenis liefhebben, wortel te doen schieten.

Dat ik de mannen van het Heilsgeest vriendelijk heb ontvangen, en niet hen over land en volk gesproken heb, is volkomen waar; maar het is ook eveneens waar, dat ik terstond en duidelijk voor het beginsel van onze Zending ben uitgekomen. Mij dunkt, de schrijver moet hiervan ook overtuigd zijn. Of moest mijne Gereformeerdeheid uit eene lompje en onbeschofte behandeling blijken? Dit laatste zou toch het minst van al Christelijk en Gereformeerd zijn.

Gods Woord eischt toch van ons, dat wij de herbergzaamheid zullen beoefenen en dat onze beschiedendheid allen menschen bekend zij. Uit deze verdachtmaking blijkt al heel weinig vertrouwen, welke in geen geval tot voordeel van de Zending kan strekken.

Doch genoeg, deze zaak moet uitgemaakt worden. Zulke publieke beschouwingen mogen niet stilzwijgend worden terzijde gelegd. Blijkt de verdachtmaking van Ds. Lion Cachet, welke thans nog maar berust op eene eigen-dunkelijke conclusie, waar te zijn, dan dringen de kerken er bij Deputaten op aan, dat hun zending-arts ontlasten worde.

Blijft het echter later te zijn, dan diene ook openlijk deze verdachtmaking te worden herroepen.

Ten slotte spreek ik den wensch uit, dat er in 't vervolg een weinig meer gelet worde en controle uitgeoefend op hetgeen de Redacteur van de *Heiden* schrijft, nu en dan, onder de zoo karig bedeelde rubriek — »van ons arbeidsveld!" — gaat mededeelen.

U bij voorbaat dankzegging voor de plaatsing dezer letteren, blijf ik, hooggeachte Redacteur, Uw Di. Dr.

J. G. SCHUREN, Zending-arts.

Solo, 17 Juni 1895.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Enschede, D. J. B. Wijers te Voorburg. — Culaard, K. Trouw te Ambt-Vollenhove.

AANGENOMEN: Breda (Gronl.). J. Groenewegen te Hoogeveen (Dr.) A. — J. B. G. P. Oberman, cand. aan de Vrije Universiteit. — Hengelo, P. Zijlman te Rossum e. a. — Hoofddorp, A. M. Dietmar, cand.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Delft, P. J. van Melle te Nijkerk op de Veluwe. — Haarlem, A. J. Th. Imker te Dordrecht. — Oudega (Hemelumer Oudepolder), A. Bechger, pred. Dutch Reform Church of New-York, te Breda (Geld.). — Garrelswijk, J. Vinke te Grambergen. — Horsten, D. J. Avis te Lettelbert e. a. — Oldehoolwolde, R. Kijlstra te Korteweg. — Peins e. a., R. K. Dijksterhuis te Oldebert. — Eldel (toez.), W. C. van Senden te Malle. — Monster, D. Ozinga te Wijkkel. — Stadskanaal, G. Vossers te Schoonoord (gem. Slen). — Oudeham, J. Eissveldt Bosch te Groningen. — Den Haag (Fr.) J. Brink te Vlaardingen (Dr.). — Le, H. Weerdenburg te Huisen en Hemant. — Waarder, J. van Dorven te Eda. — Rossum (Bommelerwaard), M. J. Sanden te Nunspeet. — Opperhuizen (cl. Sneek), F. J. Los te Bruchem. — Zuidland e. a., A. de Pecker te Gorinchem.

AANGENOMEN: Rhinert, M. Buiskeel te Burgwerd en Hichtum. — Aalsbeek, H. Schuttevoet te Ursem.

BEDANKT: Aalten, C. W. A. Nonhobel te Harmelen. — St. Michaelsgestel en Schijndel, W. J. Oudegeest jr. te Vacht en Cromvoirt. — Lopik (Ud.), W. A. Keers te Veere (cl. Middeldorp). — Gamenen, J. G. Bruning te Leerdam. — Breda, voort, H. Kops te Valkenburg. — Helvoet (gem. Haften), Th. G. C. Rappard te Zuilen. — Dreischor (cl. Zierikzee), P. Steenbakker Morillon Loysen te Lekkum. — Hooge-Zwaluwe, J. C. P. Prins te Almkerk en Emmikhoven. — Melland (Friesland), J. H. van 't Hoff te Den Bommel. — Gravenland, J. W. H. Kalkman te Alfen aan den Rijn. — Elburg, J. C. Klomp te Lanteren. — Terwispe, R. Kijlstra jr. te Korteweg e. a. — Woertswoude, A. S. Talma Dui te Haanbe (cl. Zalt-Bommel). — Wilp, S. H. A. Begeman te Holwerd.

Advertentien.

GETROUWD:
DIRK DZ. GOEDE
88
AAGJE KALF.
Landweer, 16 Augustus 1895.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissie van In Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsensiraal,
No. 157.
AMSTERDAM.

Christelijke School
met uitgebreid leerplan,
te ALFEN aan den RIJN.
Opening 16 September a. s.

Deze Inrichting voor Opvoeding en Onderwijs wordt Ouders en Voogden beleedelijk aanbevolen. Prospectus en adressen ter informatie, benevens een overzicht van verkregen resultaten van het onderwijs, worden op aanvraag toegezonden door den Hoofddirecteur,
H. SCHOLTENS Kz.
Breda, Augustus 1895.

Theologische School
der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand Juli ontvingen we de volgende collecten: Van de gemeenten: Oudega e. a. f. 8.85; Bozum f. 4.50; Sybrandaburen f. 4.10; Gonga f. 8.25; Hindeloopen 1894 f. 3.03; Hindeloopen f. 3.72; Balk f. 2.15; Sloten f. 1.05; IJst f. 6.37; Opperhuizen f. 7.25; Gaastmeer f. 2.35; Woudsend f. 3.10; Wijkkel f. 1; Workum f. 14.35; Oosthem f. 3.41; Heme-lum f. 1.97; Sneek B. f. 10.17; Heeg f. 6.59; Warnis f. 2.47; Hommerts f. 6.78; Oudemirdum e. a. f. 4.50; Koudum f. 8.60; Bamschoten A. f. 35.44; Kullenburg f. 5; Aals f. 2; Zuilichem f. 3; Geldermalsen f. 2.53; Poederloijen f. 2; Herwijnen f. 9.53; Well f. 3.95; Vuren f. 1.15; Rossum f. 1.53; Nieuw-Leusen f. 1.20; Ommen f. 12.30; Heemse f. A. f. 9.90; Vroomshoop f. 8; Den Ham f. 11.80; Gravenmoer f. 5.00; Helens-veen f. 1.80; Oosterland f. 6.10; Zierikzee f. 7.50; Zierikzee f. 9.73; Broekmanshaven f. 3.12; Brunnisse f. 8.92; Putten f. 7.90; Leeuwarden B. f. 13.62.

Halve collecten: Katwijk a. Zee f. 7.36; Katwijk a. Rijn f. 6.45; Leiden C. f. 11.67; Lelidorp f. 16.90; Rijnburg f. 9.50.

Giften: Door Ds. J. Joffers te Schoonebeek, gift gevonden in de kerkcollecte f. 2.50.

Voor de uitbreiding: Uit de gemeenten: Drachten f. 8.50; Boornbergum f. 2; Oudega f. 3; Surhuistervveen f. 4; Rottevalle f. 3.50; Enkhuizen f. 24; Opperdoes f. 12; Urk f. 40 en Gorinchem f. 28.50.

De maand Juli was wederom voor onze Theol. School een ook daarom voor de kerk een rijk gezegende maand. Niet minder dan veertien (14) studenten werden met goed gevolg geëxamineerd en tot de Theol. lessen toegelaten. Acht deden hun Theologisch A. en bekamen consent om voor de gemeente op te treden, terwijl eenentwintig tot den H. Dienat beroepbaar werden verklaard, waarvan reeds velen een of meer beroepen hebben ontvangen. Stemmte het allen, die de eigene inrichting lief hebben, tot ootmoedigen dank, dat God onze Theol. School zoo rijkelijk zegent en dat hare vruchten in de gemeenten steeds meer worden gewaardeerd.

J. NEDERHOED, Penningmeester.
Middelham, 19 Augustus 1895.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

DE ZONDAGSSCHOOL.
WEEKBLAD onder Redactie van A. J. HOOGENBIRK.
Per jaargang franco per post f 2.50.

Inhoud van het Nr. van 21 Augustus 1895: Onderwerp voor 1 September. — De eene ware weg. — De eenheid der Heilige Schrift. — Kinderspeelen. — Wank op, ware en luit! — Velerlei. — Advertentien.
Amsterdam. HÖVEKER & ZONN.

ENCYCLOPÆDIE
DER
Heilige Godgeleerdheid,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halfdeelen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).
Amsterdam. DE UITGEVER, J. A. WORMSER.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verschoen:
In de Schaduw des Doods.
Meditatiën voor de Krankenkamer en bij het Sterfbed,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Prijs f 1.90. In stempelband f 2.40.
ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONN.

Instituut „ZETTEN."

Bij genoegzame deelneming wenscht een Geref. Hoofddirect. met acten voor Fransch en Duitsch, en bekend met het Engelsch, te Zetten een KOST- en DAGSCHOOL op te richten, in het gebouw van het vroegere Instituut „Groneveld."

Opgave van in- of externe leerlingen, of vragen om inlichtingen, worden vóór 30 Aug. ingewacht, onder lett. C. H., aan het Bureau Herant.

Henry en Stackhouse
compleet, gecartonneerd linnen rug, door bijzondere omstandigheden aangeboden voor f 105. Levering franco en a. contant. Dr. fr. lett. T., aan den Boekh. J. J. DE DIE, Vijzelstraat 12, Amsterdam.

UITGAVE VAN HÖVEKER & ZONN, te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

van
J. A. WORMSER.
Prijs f 1.25. In stempelb. f 1.90.

Vrije Universiteit.

Een opmerkelijke beweging heeft in de laatste jaren plaats gehad, onder de studenten aan de onverschiedene Universiteiten in Engeland, waartoe de stoot van Amerika is uitgegaan en waarvan het gevolg is geweest, dat zich een bond van Christelijke studenten heeft gevormd, bedoelende de bevordering van het bestudeeren der Heilige Schrift en des Christelijken wandel, zoome van eenigen bescheiden arbeid in het Koninkrijk Gods, als het geven van Zondags-schoolonderricht, enz.

En, zooals de Engelschen alijd doen, wanneer zij eenmaal een zaak met hart en ziel hebben aanvaard, niet tevreden, dat alleen Engelse studenten tot die goede keuze mogen komen, wenscht men thans die beweging ook naar andere landen overgebracht te zien, om eene »Wereld-Unie van Christelijke studenten" te stichten.

Een zeer belangrijke vrucht van deze beweging mag genoemd worden de levendige belangstelling, welke daardoor is gewekt in het werk der Zending onder de heidenen, en welke aanleiding heeft gegeven tot het stichten van een vereeniging van toekomstige zendingen, eerst in Amerika in 1886 en daarna ook in Engeland in 1889. In 1892 werd te Edinburgh een conferentie gehouden, welke aan den bloei der vereeniging in Groot-Brittannië zeer bevorderlijk is geweest, terwijl werd overeengekomen, dat jaarlijkse bijeenkomsten zouden gehouden worden, om elkander in het voornemen om zich aan het werk der Zending te wijden, te sterken en te schragen door gemeenschappelijke opwekking en gelied. Zulk een bijeenkomst werd ook dit jaar gehouden te Kewick.

Deze vereeniging van toekomstige zendingen leit thans reeds meer dan 800 leden, waarvan meer dan 100 de verklaring getoekend hebben: »Het is mijn voornemen om, zoo God liet, zending onder de heidenen te worden."

Dit resultaat is te merkwaardiger, wanneer men bedenkt, dat het tot vóór weinig jaren eens zeldzaamheid was, dat een student zich voor het werk der Zending voorbereide.

De kerk van Christus, die van haren Koning bij Zijn scheiden van de aarde de opdracht heeft ontvangen het Evangelie te verkondigen aan alle creaturen, opdat »Zijn koninkrijk kome", kan niet anders dan den Heere danken, wanneer hij arbeiders uitstoot in zijnen wijngaard. Moge ook in ons vaderland eene krachtige opwekking tot onze geloovige jonge mannen uitgaan, en bij velen ingang vinden, en ook onze Vrije Universiteit door den Heere als opleidingschool gebruikt worden.

W. HOVY.

De eers
zijn versch
weerklinke
de Calvin
dat de gen
is toen
der Geref
en met d
eere zij, n
dat die st
onzer ver
ligt thans
daardoor
het midde
denis, t. v
genade, v
vinden, es
leer, en c
gratie.

Ge heb
doen, met
eening, di
dien eenli
de goudes
de ziel al
hem neerd
Verkeering
vrijmak
en verwer
ontfermt, l
dat de G
wederkoms
op straffe
van deze
blijft deswe
de betuigi
Woord, be
voor aller
particulier

Maar da
anders dan
zichzelf. E
menschap,
in een kr
en die w
Verbonden
tot haar r
van het P
verminkt,
geloofsvan
die deze v
achtervolg
den van d
den Heilij
Zoon te
het Drieer
van den
Christus z
het uit h
digen" n
e lijke ordi
pijnlijken
onvrijbar
nauwheid
machtige
lige Schrift
achtergron
de eening
de gemeen
we verker
eenen Wijs
En daaroe
ticuliere, c

Opmerk
Britange
geleerdhe
gaan spre
de eerste
hij aan
widen au
Toon hij
den rechter
den ware
naar de
den had
trachte e
dat pogen
tot de ke
bekende
de regeer
sterven z
trok hij
ren leer